

Møteprotokoll

Utvalg: Kommunestyret

Møtested: Levanger rådhus, kommunestyresalen

Dato: 10.04.2024

Tidspunkt: 18:00 - 20:35

Til stede:

Navn	Funksjon	Parti	Møtte for
Nina Bakken Bye	varaordfører	H	
Tone Wanderås	medlem	AP	
Vegard Austmo	medlem	AP	
Astrid Vordal	medlem	AP	
Ina Helen Pedersen	medlem	AP	
Johannes Hembre-Ingul	medlem	AP	
Stig Ove Sommervoll	medlem	AP	
Siri Marie Øvrum Nesgård	medlem	AP	
Anne Grete Krogstad	medlem	AP	
Frode Lund	medlem	SP	
Merete Bøhn-Flatås	medlem	SP	
Randi Haugskott	medlem	SP	
Kari Flokkmann	medlem	SP	
Dagrun Myhr	medlem	SP	
Harald Asbjørn Lein	medlem	SP	
Lars Erik Ertsås	medlem	H	
Andreas Jenssen Hjelmstad	medlem	H	
Håvard Lutdal	medlem	H	
Ivar Haarstad	medlem	H	
Gunnar Morten Løvås	medlem	SV	
Siv Gjertrud Skjerve Bjøru	medlem	SV	
Mats Henriksen	medlem	FRP	
Janne Kathrine Jørstad Larsen	medlem	FRP	
Nina Egenæs Groven	medlem	KRF	
Ivar Rausand	medlem	INP	
Asgeir Persøy	medlem	PP	
Lars Einar Karlsen	medlem	R	
Oddgeir Hagen	medlem	V	

Olav Dehli	varamedlem	AP	Per Espen Aunan
Marit Klara Dypdal Kverkild	varamedlem	AP	Mathias Hallem Granaune
Bent Ingar Fuglu	varamedlem	SP	Anita Ravlo Sand
Mona Kristin Rømuld	varamedlem	H	Knut-Erik Henrikø
Sigurd Flø Gustad	varamedlem	KRF	Magne Nydal
Jostein Trøite	varamedlem	SV	Frida Myklebust Amdahl
Line Alfnes	varamedlem	MDG	Espen Wigen

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Peter Ardon	Kommunedirektør
Rita-Mari Keiserås	Formannskapssekretær
Trude Marian Nøst	Kommunalsjef samfunnsutvikling
Marit Elisabeth Aksnes	kommunalsjef oppvekst og utdanning
Arnstein Kjeldsen	Økonomisjef
Ingrid Soknes Aunet	Kommunalsjef Organisasjon og HR

Før møtet ble satt, kl. 16-18, ble det holdt [folkevalgtopplæring/kurs i samskaping](#).

Settevaraordfører:

Merete Bøhn-Flatås (SP) ble enstemmig valgt som settevaraordfører.

Sak opprettet i møtet:

Etter forslag fra Merete Bøhn-Flatås (SP) ble det enstemmig vedtatt å opprette sak i møtet: «Slå ring om Levangerlandbruket - En felles uttalelse fra kommunestyret i Levanger».

Forespørsel:

Merete Bøhn-Flatås stilte spørsmål om muligheter for utnyttelse av vaskeriet som kulturarena for aktuelle utøvere og konferanser.

Ordføreren svarte. Detaljert svar vil bli lagt ut på nettsiden under: politikk – spørsmål og svar fra/til folkevalgte.

Protokollen er godkjent av:

Saksliste

Saksnr.	Tittel	Lukket
PS 8/24	Referatsaker	
RS 1/24	Avvisning av lovlighetsklage - Levanger kommune - sak 79/2023 - Budsjett 2024 - Handlings- og økonomiplan 2024 - 2027 - avvikling av Holåsen barnehage	
RS 2/24	Oversendelse av årsplan 2024 for kontrollutvalget	
PS 9/24	Kontrollutvalgets årsmelding 2023	
PS 10/24	Forskrift om folkevalgtes godtgjøring i Levanger kommune - revidering	
PS 11/24	Reglement for kommunestyret - revidering	
PS 12/24	Levanger Arena KF - valg av nestleder	
PS 13/24	Innføring av forskrift om båndtvang for hund i Levanger	
PS 14/24	Regionalt næringsfond for Levanger og Verdal- revisjon av vedtekter	
FO 4/24	Interpellasjon fra Gunnar Løvås (SV) - AtB kjører tilnærmet tomme busser i Levanger. Dette kan ikke fortsette!	
FO 5/24	Interpellasjon fra Lars Einar Karlsen (Rødt) - Barns beste vurderinger i Levanger kommune	

PS 8/24 Referatsaker

Kommunestyrets behandling av sak 8/2024 i møte den 10.04.2024:

Behandling

Forslag i møtet:

Referatsakene tas til orientering.

Avstemning:

Enstemmig

VEDTAK

Referatsakene tas til orientering.

PS 9/24 Kontrollutvalgets årsmelding 2023

Kommunestyrets behandling av sak 9/2024 i møte den 10.04.2024:

Behandling

Forslag i møtet:

Ingen

Avstemning:

Enstemmig

VEDTAK

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2023 til orientering.

PS 10/24 Forskrift om folkevalgtes godtgjøring i Levanger kommune - revidering

Kommunestyrets behandling av sak 10/2024 i møte den 10.04.2024:

Behandling

Forslag i møtet:

Tone Wanderås (AP) fremmet følgende endringsforslag:

1. Møtegodtgjørelser og fastgodtgjørelser økes ikke
2. Godtgjøring til nestledere kuttes helt

Andreas J. Hjelmstad (H) fremmet følgende endringsforslag:

Formannskapet 7% av 80% av ordførerlønn	62 000,00
Utvalgsledere 7% av 80% av ordførerlønn	62 000,00
Gruppeledere 1,2% av 80% av ordførerlønn	10 629,00

* Reguleres årlig sammen med ordfører og varaordførerlønnen

Avstemning:

Wanderås sitt endringsforslag, avvist med 20 mot 15 stemmer (AP, SV, PP, R)

Hjelmstad sitt endringsforslag, vedtatt med 20 mot 15 stemmer (AP, SV, PP, R)

Innstillingen, med vedtatt endring, vedtatt med 20 mot 15 stemmer (AP, SV, PP, R)

VEDTAK

Forslag til forskrift om folkevalgtes godtgjøring i Levanger kommune vedtas med virkning fra 1. mai 2024 med følgende endring:

Andreas J. Hjelmstad (H) fremmet følgende endringsforslag:

Formannskapet 7% av 80% av ordførerlønn	62 000,00
Utvalgsledere 7% av 80% av ordførerlønn	62 000,00
Gruppeledere 1,2% av 80% av ordførerlønn	10 629,00

* Reguleres årlig sammen med ordfører og varaordførerlønnen

I løpet av juni siste år før ny valgperiode, foretas revidering av reglene for godtgjøring som blir gjort gjeldende fra og med kommunestyrets konstituerende møte.

PS 11/24 Reglement for kommunestyret - revidering

Kommunestyrets behandling av sak 11/2024 i møte den 10.04.2024:

Behandling

Forslag i møtet:

Ingen

Avstemning:

Enstemmig

VEDTAK

Vedlagte forslag til reglement for kommunestyret vedtas, og gjøres gjeldende for valgperioden 2023-2027 med følgende endring - pkt. 19 d: Det settes av 60 minutter i møtet til å behandle spørsmål og interpellasjoner.

PS 12/24 Levanger Arena KF - valg av nestleder

Kommunestyrets behandling av sak 12/2024 i møte den 10.04.2024:

Behandling

Forslag i møtet:

Nina Bakken Bye (H) fremmet på vegne av valgkomiteen følgende forslag:

Som nestleder til styret i Levanger Arena KF velges: Trude Hynne

Avstemning:

Enstemmig

VEDTAK

Som nestleder til styret i Levanger Arena KF velges: Trude Hynne

PS 13/24 Innføring av forskrift om båndtvang for hund i Levanger

Kommunestyrets behandling av sak 13/2024 i møte den 10.04.2024:

Behandling

Forslag i møtet:

Håvard Lutdal (H) fremmet følgende endringsforslag:

Pkt 4 i §1. Formål - skal strykes.

- Legge til rette for dressur og mosjon av hund

Avstemning:

Lutdal sitt endringsforslag enstemmig vedtatt.

Innstillingen, med vedtatt endring, enstemmig vedtatt.

VEDTAK

Lokal forskrift til hundeloven i Levanger kommune vedtas med følgende endring:
§7 a) og b) tas ut da dette er dekket av Hundelovens §3 og allmennhetens sikring av ro og orden.
Pkt 4 i §1. Formål - skal strykes.
- Legge til rette for dressur og mosjon av hund

PS 14/24 Regionalt næringsfond for Levanger og Verdal- revisjon av vedtekter

Kommunestyrets behandling av sak 14/2024 i møte den 10.04.2024:

Behandling

Forslag i møtet:

Ingen

Avstemning:

Enstemmig

VEDTAK

- 1.Vedtekter for Levanger kommunes næringsfond vedtas.
- 2.Kommunedirektøren delegeres ansvar for å forvalte fondet og å innvilge tilskudd i henhold til vedtektene til næringsfondet.
- 3.Kommunedirektøren bes orientere om bruken av næringsfondet og ringvirkninger av dette årlig.
- 4.Fondet skal prioritere prosjekt som bidrar til å skape et lavutslippssamfunn, med attraktive arbeidsplasser og en bærekraftig vekst.

PS 15/24 Slå ring om Levangerlandbruket (sak opprettet i møtet)

Kommunestyrets behandling av sak 14/2024 i møte den 10.04.2024:

Behandling

Forslag i møtet:

Merete Bøhn-Flatås (SP) fremmet følgende forslag til vedtak:

Slå ring om Levangerlandbruket! -En felles uttalelse fra kommunestyret i Levanger:

Landbruket er selve grunnlaget for Levanger som by og kommune. Levanger er en av landets største landbrukskommuner og landbruket er vår viktigste næring.

Det er viktig at drifta og produksjonen i landbruket opprettholdes på dette nivået, -og utvikles.

Landbruksnæringa gir store og viktige ringvirkninger for alle beboere i Levanger. Matproduksjon og trygg mat angår oss alle.

Levanger kommune forventer at regjeringas mål om jamstillings- og et inntektsnivå på linje med andre grupper følges opp. Nedgangen i antall bruk må begrenses, og kommunestyre kan ikke leve med at kapitalkravene presser ungdom ut av landbruket. Rekruttering er svært viktig og nødvendig. Situasjonen i landbruket er alvorlig, og næringa må settes i stand til å oppfylle sin samfunnskontrakt.

Norsk landbruk har et stort utviklingspotensial for å øke sjølforsyningsgraden. For å oppnå dette må rammebetingelsen for næringa bli vesentlig bedre, sånn at bøndene får et løft som til slutt gir de inntekts- og velferdsordninger på riktig nivå, og at vi da bidrar til å øke verdiskapninga i hele landbruksnæringa.

Det er viktig å sikre forebyggende psykisk og fysisk helsearbeid, med spesielt fokus på krisehjelp. Klima og miljømessige konsekvenser belyses i alle saksfremlegg og konsekvensene for landbruket må komme fram.

God og riktig dyrevelferd skal prioriteres.

Der det er mest hensiktsmessig og fornuftig må innkjøpsreglementene tilpasses og praktiseres slik at lokal matproduksjon sikres som et reelt alternativ til større aktører og import.

Landbruksrelatert næring prioriteres på lik linje med annen næring i forbindelse med utvikling av nytt næringsareal.

Vi har noen utfordringer for landbruksnæringa i fht infrastruktur og lokaltrafikk. I et samarbeid mellom næringa, administrasjonen og politikere jobbes det for ei bedre og langsiktig løsning på trafikkbildet i kommunen.

Vi jobber i lag for å påvirke sentrale myndigheter og forhandlere i fht følgende punkt:

- Egenkapitalen som gårdbrukeren investerer skal gi mere avkastning.
- Bonden skal få rammebetingelser som gir ei inntekt og velferdsordninger som er på linje med lønsmottakere i andre yrker.
- Økt og mere realistisk tallgrunnlag.
- Bedre og mere hensiktsmessige velferdsordninger.
- Regjeringa følger opp planen for importvern, norsk sjølforsyning, bedre beredskap og trygg mat.

En uttalelse om Levanger-landbrukets kår skal fremmes som egen sak i kommunestyret hvert år, slik at folkevalgte og partiene tverrpolitisk får løfta opp og diskutert denne viktige primærnæringas betydning for innbyggerne og næringslivet i Levanger.

Uttalelsen bekrefter og belyser landbrukets verdiskapning og betydning for bolyst, levedyktige lokalsamfunn, mattilgang og levevilkår for alle innbyggere i Levanger kommune.

Jostein Trøite (SV) fremmet følgende tilleggsforslag:

Uttalelse om Levangerlandbruket sendes til partene i jordbruksoppgjøret.

Avstemning:

Bøhn-Flatås sitt forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Trøite sitt tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

VEDTAK

Slå ring om Levangerlandbruket! - En felles uttalelse fra kommunestyret i Levanger:

Landbruket er selve grunnlaget for Levanger som by og kommune. Levanger er en av landets største landbrukskommuner og landbruket er vår viktigste næring.

Det er viktig at drifta og produksjonen i landbruket opprettholdes på dette nivået, -og utvikles.

Landbruksnæringa gir store og viktige ringvirkninger for alle beboere i Levanger. Matproduksjon og trygg mat angår oss alle.

Levanger kommune forventer at regjeringas mål om jamstillings- og et inntektsnivå på linje med andre grupper følges opp. Nedgangen i antall bruk må begrenses, og kommunestyre kan ikke leve med at kapitalkravene presser ungdom ut av landbruket. Rekruttering er svært viktig og nødvendig. Situasjonen i landbruket er alvorlig, og næringa må settes i stand til å oppfylle sin

samfunnskontrakt.

Norsk landbruk har et stort utviklingspotensial for å øke sjølforsyningsgraden. For å oppnå dette må rammebetingelsen for næringa bli vesentlig bedre, sånn at bøndene får et løft som til slutt gir de inntekts- og velferdsordninger på riktig nivå, og at vi da bidrar til å øke verdiskapninga i hele landbruksnæringa.

Det er viktig å sikre forebyggende psykisk og fysisk helsearbeid, med spesielt fokus på krisehjelp. Klima og miljømessige konsekvenser belyses i alle saksfremlegg og konsekvensene for landbruket må komme fram.

God og riktig dyrevelferd skal prioriteres.

Der det er mest hensiktsmessig og fornuftig må innkjøpsreglementene tilpasses og praktiseres slik at lokal matproduksjon sikres som et reelt alternativ til større aktører og import.

Landbruksrelatert næring prioriteres på lik linje med annen næring i forbindelse med utvikling av nytt næringsareal.

Vi har noen utfordringer for landbruksnæringa i fht infrastruktur og lokaltrafikk. I et samarbeid mellom næringa, administrasjonen og politikere jobbes det for ei bedre og langsiktig løsning på trafikkbildet i kommunen.

Vi jobber i lag for å påvirke sentrale myndigheter og forhandlere i fht følgende punkt:

- Egenkapitalen som gårdbrukeren investerer skal gi mere avkastning.
- Bonden skal få rammebetingelser som gir ei inntekt og velferdsordninger som er på linje med lønsmottakere i andre yrker.
- Økt og mere realistisk tallgrunnlag.
- Bedre og mere hensiktsmessige velferdsordninger.
- Regjeringa følger opp planen for importvern, norsk sjølforsyning, bedre beredskap og trygg mat.

En uttalelse om Levanger-landbrukets kår skal fremmes som egen sak i kommunestyret hvert år, slik at folkevalgte og partiene tverrpolitisk får løfta opp og diskutert denne viktige primærnæringsas betydning for innbyggerne og næringslivet i Levanger.

Uttalelsen bekrefter og belyser landbrukets verdiskapning og betydning for bolyst, levedyktige lokalsamfunn, mattilgang og levevilkår for alle innbyggere i Levanger kommune.

*Uttalelsen om Levangerlandbruket sendes til partene i jordbruksoppgjøret.

FO 4/24 Interpellasjon fra Gunnar Løvås (SV) - AtB kjører tilnærmet tomme busser i Levanger. Dette kan ikke fortsette!

Kommunestyrets behandling av sak 4/2024 i møte den 10.04.2024:

Behandling

Gunnar Løvås (SV) fremmet følgende interpellasjon:

Privatbilismen øker i landet også i Levanger og Trøndelag for øvrig. Fylkeskommunen har uttalt at de ønsker flere byveksttaler og økt bruk av kollektivtrafikken. For å lykkes med dette må det en helt annen prispolitikk til med reduserte billettpriser.

I Levanger er det en bylinje som går mellom Høgberget, Momarka, Magneten og Levanger. Disse bussene har siden AtB tok over ansvaret i 2018 kjørt med tilnærmet tomme seter. Årsaken til dette ligger mest sannsynlig i prisene. For en familie på tre som bor på Høgberget, to voksne og et barn koster det kr. 115,- på hverdager å ta buss ned til sentrum i Levanger.

Du som passasjer må betale det samme prisen fra Høgberget til Levanger sentrum som du betaler fra Levanger til Steinkjer. Det gjør at folk velger bilen fremfor å ta bussen til sentrum.

En prispolitikk på dette nivået stimulerer ikke til å reise kollektivt inn til et fra før biltungt sentrum i Levanger og dersom dette fortsetter vil fortsatt bussene inn til Levanger sentrum kjøre med

tilnærmet tomme seter.

I 2016 ble det gjennomført et prøveprosjekt i Levanger med kraftig nedsatte priser. Prosjektet ga en stor passasjervekst der familier og ungdom tok bussen.

Det vi opplever i dag kan ikke være god økonomi for AtB og Fylkeskommunen som betaler gildet, derfor må det være et mål at Innherred regionråd/ Innherredsbyen som består av Snåsa, Steinkjer, Inderøy, Verdal, Frosta og Levanger arbeider opp mot fylkeskommunen for å i stand en miljøpakke som har til hensikt å redusere prisene for å få flere til å reise kollektivt lokalt inn til tettstedene.

Den 08.12.2023 skrev disse kommunene samt Innherred interkommunale politiske råd og Fylkeskommunen under en partnerskapsavtale om areal- og transportutvikling i Innherredsbyen 2023- 2027 under mottoet: sammen for attraktivitet og grønne reiser. For å få til attraktivitet og grønne reiser må prisen reduseres på lokale ruter.

Mitt spørsmål til ordføreren blir derfor:

Hva vil ordføreren gjøre framover for å få lagt til rette for en endret prispolitikk på buss lokalt slik at buss blir et reelt alternativ for privatbilen?

Med bakgrunn i dette fremmes følgende forslag til vedtak:

Kommunestyret i Levanger er utålmodig og ber derfor om at ordfører tar med seg bekymringen for bilveksten i sentrum til møte med de andre kommunene og arbeider hurtig i samarbeid med de andre aktørene for å få en framtidig løsning som gjør at kollektivtrafikken lokalt inn til sentra i de kommunene som har underskrevet avtalen blir et prismessig alternativ til bilen.

SVAR

Jeg takker for interpellasjonen og er helt enig med interpellanten i at vi er utålmodige.

Ordfører vil fortsette å ta opp tematikken i møter med politikere både nasjonalt og på fylket og i Innherredsbyen.

Optimalisering av bussruter og prising, er et arbeid som pågår kontinuerlig. Levanger kommune er part i Innherredsbyen hvor vi ser på dette sammen med de andre kommunene, også mht. tilbudet som skal være i fremtiden. Innspill om dette tema er gitt ved flere anledninger der kommunen har vært representert i samråd- og innspillmøter. Tematikken er derfor ikke ukjent for AtB eller Trøndelag fylkeskommune.

Det ble gjort en konkret henvendelse til AtB etter at interpellasjonen ble mottatt. Der ble de utfordret på innholdet i interpellasjonen, med et tilhørende ønske om fokus på temaet.

Tilbakemeldingen fra AtB er at det er ønskelig med en økning i antall reisende med bybussen i Levanger. Det er gode passasjertall morgen og ettermiddag, men jevnt utover dagen er snittet derimot lavere enn hva de ønsker.

De sier videre at det er Trøndelag fylkeskommune som er takstmyndighet. Takst er derfor utenfor AtB sitt mandat. Billettprisene er lik i hele fylket, men det kan nok oppleves ulik avhengig av distanse og sonekryssing. For de som har korte reiser kan prisen oppleves høy, i motsetning til de som reiser langt.

AtB har jobbet med forslag til en eventuell justering av dagens trasè for bybussen i Levanger, men samtidig må de se på ulike barrierer for hvorfor ikke flere reiser kollektivt. De ønsker å møte Levanger kommune og Innherredsbyen for å se på dette nærmere.

Det vil derfor nå

bli invitert inn til et arbeidsmøte, der Levanger kommune sammen med ressurser fra Innherredsbyen ønsker å diskutere og se på fremtidige optimaliseringsløsninger av dagens tilbud. Pris og trasevalg vil naturligvis inngå som tema her. Prisingen i seg selv blir et tema som må tas i samråd med Trøndelag Fylkeskommune, der bybusstilbudet for øvrig i regionen sammen med andre mobilitetsløsninger må sees i sammenheng.

Jeg vil også minne om at Innherredsbyen er tema på det felles utvidede regionrådsmøtet førstkommende fredag hvor formannskapene skal møte. Det er en fin mulighet også for interpellanten og de øvrige politikerne som møter fra Levanger, å ta opp temaet i denne interpellasjonen.

Når det gjelder forslag til vedtak vil det bli fulgt opp av ordfører, uavhengig av om det stemmes over det eller ikke. Det er også slik at det er ansatt en prosjektleder for Innherredsbyen som har startet opp nå i april, noe også interpellanten nok har fått med seg, blant annet med bakgrunn i at slike avtaler og tidligere vedtak skal følges opp og iverksettes. Jeg mener derfor at forslag til vedtak er ivaretatt og satt på dagsorden.

Ønsker interpellanten at det stemmes over forslaget til vedtak?

Avstemning:

Forslag fra Løvås enstemmig vedtatt.

VEDTAK

Kommunestyret i Levanger er utålmodig og ber derfor om at ordfører tar med seg bekymringen for bilveksten i sentrum til møte med de andre kommunene og arbeider hurtig i samarbeid med de andre aktørene for å få en framtidig løsning som gjør at kollektivtrafikken lokalt inn til sentra i de kommunene som har underskrevet avtalen blir et prismessig alternativ til bilen.

FO 5/24 Interpellasjon fra Lars Einar Karlsen (Rødt) - Barns beste vurderinger i

Levanger kommune

Kommunestyrets behandling av sak 5/2024 i møte den 10.04.2024:

Behandling

Lars Einar Karlsen (Rødt) fremmet følgende interpellasjon:

Mange av de sakene som behandles i kommunestyre, formannskap og utvalg har betydning for barn og unge.

Barn og unge utgjør omtrent 20 prosent av befolkningen, men mangler demokratiske rettigheter. De har ikke stemmerett og deltar i liten grad på arenaer der beslutninger blir tatt. Barn og unge har liten innflytelse på hva som kommer på dagsorden, hva som prioriteres og på beslutninger som har stor betydning for dem. Dette er en demokratisk utfordring som gir oss som kommunepolitikere et ekstra ansvar for å sikre at barns interesser og behov er ivaretatt.

Plikten til å vurdere barnets beste er fastsatt i lov, det er 20 år siden FN's barnekonvensjon ble endel av norsk lov. Det er 10 år siden barns rettigheter ble tatt inn i grunnlovens § 104.

Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle avgjørelser og handlinger som berører barn. Siden barn og unge har ikke stemmerett, de er avhengig av at vi som tar avgjørelser har og får kunnskap om hvordan vi også kan vurdere barns beste og hvordan vi kan høre barn.

Målet med kravet om å vurdere barnets beste er å sikre at behovene og interessene til barn og unge

blir tatt hensyn til i beslutninger som påvirker dem. Jo større påvirkning den aktuelle beslutningen har for et barn eller barn generelt, jo større krav stilles det til grundige vurderinger av hva som er barnets beste.

Gode analyser av barns behov og hvordan barns rettigheter blir påvirket gir bedre beslutninger og bidrar til å virkeliggjøre barns rettigheter. Gjennomtenkte og gode beslutninger er viktig både for barnet og for samfunnet.

Som politikere er vi avhengig av at dette kommer fram i de ulike saksframleggene vi får til behandling. Barn og unge har ifølge loven rett til å bli hørt i alle forhold som angår og påvirker dem. Det gjelder for eksempel:

- Hvordan barnehager og skoler organiserer dagen?
- Plassering av lekeplasser og friområder.
- Tilrettelegging for ulike fritidsaktiviteter og plassering av idrettsanlegg.
- Trafikk og gang og sykkelstier.
- Organisering og tilgjengelighet til skolehelsetjeneste.
- Osv..

Grunnloven er overordnet alle andre lover og barnekonvensjonen gjelder foran annen norsk lov. Dette betyr at barnets beste gjelder på alle områder, også der det ikke står om barnets beste i den loven som regulerer akkurat dette området.

Når loven sier at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn, er dette en sterk forpliktelse, og den gjelder ved alle avgjørelser. Dette innebærer at alle som tar beslutninger på vegne av samfunnet, slik som oss politikere eller som ansatt i kommunen, har plikt til å vurdere og legge vekt på hva som er til barnets beste.

Målet med plikten til å vurdere barns beste er å sikre at behovene og interessene til barn og unge blir tatt hensyn til og vurdert i alle beslutninger som påvirker dem. Dette krever at administrasjonen må ha gode prosedyrer og rutiner for å få fram barn og unges perspektiv i de sakene som kommer til politisk behandling.

Skal vi som politikere kunne ta riktige og gode beslutninger på dette området er det derfor viktig at barn og unges perspektiv kommer fram i de saksutredningene som vi får til behandling. Det betyr ikke at vi ikke kan fatte vedtak som er i strid med hva som oppfattes/vurderes som barns beste, det betyr at vi må ha vurdert barns beste på linje med andre interesser og gruppers ønsker og behov.

I folkevalgtopplæringen i ble det presisert at det er vi - kommunestyret - som har ledelsen i den kommunale planleggingen, det er derfor vi bl.a. behandler planprogrammet for kommunen. Vi har derfor også ansvaret for at barns beste blir med i de vurderingene som vi foretar i fht ulike planer. Skal vi kunne gjøre det, må dette også være endel av de saksframleggene som vi får til behandling. Uten at dette er endel av saksframleggene, kan ikke vi være sikre på at vi foretar de riktige avveiningene når vi fatter beslutninger som har konsekvenser for innbyggerne i kommunen.

Uten at vurderinger av barns beste er synlig i de sakene vi får til behandling kan vi ikke være sikre på at vi holder oss innenfor det loven krever av oss.

Mitt spørsmål etter et ½ år i kommunestyret er:

Er Ordfører enig med meg i at dette er et område der Levanger kommune i sine saksutredninger har et potensiale for forbedring?

Dersom ordførere er enig med meg i at det er et potensiale for forbedring har jeg et tilleggsspørsmål:

Hvilke tiltak er det etter Ordførerens mening hensiktsmessig å gjennomføre for at kommunen i større grad skal etterleve plikten til å vurdere barns beste i alle saker som påvirker barn og unge?

SVAR

Er Ordfører enig med meg i at dette er et område der Levanger kommune i sine saksutredninger har et potensiale for forbedring?

Ja, ordfører er enig i at det å ivareta *barnets-beste-prinsippet* i saksutredninger og saksframlegg alltid vil ha forbedringspotensial.

Dette er det enkle svaret på spørsmålet men, ettersom oppfølgingsspørsmålet handler om tiltak, er det greit å også gi en orientering om hva som allerede gjøres i dag og hvordan regelverket er. Ettersom dette er en interpellasjon der jeg antar interpellanten ønsker debatt om saken, mener jeg derfor dette også er nødvendig for å gi representantene en mulighet til å forstå hvordan situasjonen er i dag.

Administrasjonen har ansvar for å sikre gode medvirkningsprosesser, men det er også politikernes ansvar å etterspørre dette om det er usikkerhet om barns stemme har kommet fram og om det er gjort vurderinger om barnets/barnas beste.

Når det er sagt, viser jeg til vårt ungdomsråd, som har full uttalerett i saker som berører unges interesser. Rådet har månedlige møter med administrasjonen i forbindelse med aktuelle saker. Der det er nødvendig, brukes også skolenes elevråd som høringsinstans i saksforberedelser. Eksempler på dette er skoleregler og arbeid for et inkluderende skolemiljø. De har også møte og talerett i kommunestyret i saker som berører dem.

I Plan- og bygningslovens formålsparagraf er det spesielt fremhevet at barn og unges interesser skal ivaretas av kommunene i all plan- og byggesaksbehandling. I alle plansaker skal det også ligge ved en uttalelse fra **Barns og unges representant** (barnerepresentanten). Barnerepresentanten har som oppgave å sikre at barns og unges interesser blir ivaretatt, uttalt og vurdert i vedlegg til sakene. Barnerepresentanten møter også i kommunens ungdomsråd og i Trafikksikkerhetsutvalget. Barnerepresentanten har en fri rolle til å uttale seg om barn og unges interesser, utenfor kommunedirektørens styringsrett. Representanten skal sikre barns og unges aktive deltakelse og at *Barns beste- vurderinger* i plan og byggesaker blir tydeliggjort. «Rikspolitisk retningslinje» for barn og planlegging viser hvordan kommunene skal følge opp dette.

Andre eksempler på hvordan barns og unges stemme kommer til uttrykk og blir hørt, er gjennom kommunens planprosesser, eksempelvis i folkemøter og By & Bygdelab. Videre er elevrådene representerte i alle samarbeidsfora i skolene, og barn/unge er representerte i Borgerundersøkelsen og i sentrale og lokale undersøkelser som Ungdata og Elevundersøkelsen.

En av kommunens hovedstrategier i kommuneplanens samfunnsdel er «å bruke barnets beste som et ledende prinsipp i all drift og utvikling» og «å sørge for at voksne lytter til og anerkjenner barn og ungdommer som viktige samfunnsborgere med lovfestede rettigheter. I «**Temaplan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer** ligger følgende «oppdrag»:

Anerkjenne barn og ungdommer som viktige samfunnsborgere med lovfestede rettigheter gjennom å:

- Etablere strukturer for barn og unges medvirkning i plan- og utviklingsprosesser og politiske saker som angår dem.
- Styrke elevrådsarbeid og demokratiopplæring
- Sørge for at kunnskap om barns rettigheter til medvirkning, privatliv, og medbestemmelse ivaretas i alle oppvekstarenaer"

Det er ønskelig å styrke medvirkningen fra de minste barna i planleggingen. Derfor er det i «*Forslag til planprogram for revidering av Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030*» som er på høring, beskrevet at et av formålene med revideringsprosessen i 2024 er «å rette ekstra oppmerksomhet på innbyggere i aldersgruppen 0-6 år».

Disse prosessmålene viser at det er potensial for forbedringer.

Dersom ordførere er enig med meg i at det er et potensiale for forbedring har jeg et tilleggsspørsmål:

Hvilke tiltak er det etter Ordførerens mening hensiktsmessig å gjennomføre for at kommunen i større grad skal etterleve plikten til å vurdere barns beste i alle saker som påvirker barn og unge?

Det korte svaret her er at administrasjon og politikk må bli enda mer oppmerksomme på dette i forbindelse med saksforberedelser og saksframlegg.

Et lengre svar handler om hva *barnets-beste-vurdering* er og eksempler på hva som allerede gjøres i forvaltningen, og hva vi kan og bør bli bedre på.

Barnets-beste-prinsippet, som er nedfelt i Grunnloven (§ 104, annet ledd) gjennom inkorporering av barnekonvensjonen i 2014: *Ved handlinger og avgjørelser som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.*

I dag er dette prinsippet tatt inn og tydeliggjort i alle særlover som berører barns interesser, men gjelder i alt lovverk der barns interesser berøres (jf. Grunnloven) og *Barnets-beste*»-vurdering skal være en del i all saksbehandling og i alle enkeltvedtak der det er relevant.

Barnets-beste er et tredelt begrep: En materiell rettighet, et grunnleggende juridisk tolkningsprinsipp og en saksbehandlingsregel. **Materiell rettighet** handler om at *barnets beste* er et rettskrav som kan prøves for en domstol. Rettskravet går ikke ut på at barnets beste skal være avgjørende, men at det faktisk skal foretas en *barnets beste-vurdering*, og at barnets beste skal tillegges vekt som et grunnleggende prinsipp. Dette er eksempelvis svært aktuelt i barnevernssaker, i plan- og bygningssaker, i opplærings- og barnehage-loven mv. **Som tolkningsprinsipp** går den ut på at hvis en lovbestemmelse er åpen for mer enn én tolkning, bør den tolkningen som mest effektivt tjener barnets interesser, velges. **Som saksbehandlingsregel** innebærer artikkel 3 nr. 1 at når en avgjørelse vil berøre et konkret barn, en bestemt gruppe barn eller barn generelt, må beslutningsprosessen omfatte en vurdering av de mulige virkningene avgjørelsen kan få for barnet eller barna.

Dette betyr i praksis at *barnets beste-vurderingen* skal synliggjøres som en del av grunnlaget for f.eks et enkeltvedtak. *Barnets-beste-vurderingen* betyr at barnets behov og rettigheter kommer tydelig fram, men barnets ønsker må veies opp mot flere argumenter (eks rettigheter, personlige forutsetninger, sårbarheter mv), som samlet sikrer en god beslutning for barnet.

For å kunne gjøre en *barnets-beste-vurdering* er det alltid viktig å høre barnet selv (barnets stemme). Det er mange måter å gjøre det på, også når det gjelder barn i barnehagealder. Barnets egen oppfatning og mening skal dokumenteres særskilt som en del av vurderingsgrunnlaget.

Koordinering på tvers av sektorer og nivåer er viktig, fordi det ellers er en risiko for at noen barns behov og rettigheter faller mellom flere stoler, at ulike tiltak står i strid med hverandre, eller at det gjøres dobbeltarbeid med unødig bruk av ressurser. Dette betyr i praksis at saksbehandlere må samhandle med andre før beslutning fattes. Helhetlig ressursforvaltning er et viktig stikkord i denne sammenhengen.

Barnets-beste-vurderinger kommer til anvendelse i en lang rekke situasjoner, og gjelder i prinsippet for alle «handling» som berører barn, -alt fra barnehage, skole, hvor barnets skal bo ved samlivsbrudd, trygge skole- og ferdselsveger, leke- og oppholdsplasser, kultur- og fritidsarenaer, men også budsjetter og overordnet planverk. Nesten alle plansaker har innvirkning på nærmiljøet og oppvekstvilkårene for barn og unge. I Levanger kommune krever vi derfor at dette blir beskrevet og vurdert av forslagsstiller i alle plansaker hvor dette er relevant.

Individuelt gjelder *barnets beste-vurderinger* i alle saker,- som spesialundervisning og andre hjelpetiltak, trygt barnehage-og skolemiljø, individuelle planer, behandlingstilbud i helse, håndheving av skoleregler mv.

Lovverket er tydeliggjort de senere år, og Statsforvalteren er rask til å etterspørre *barnets-beste-vurderinger* der det mangler, eller ikke er gjort godt nok, ettersom manglende *barnets beste-vurdering* vurderes som saksbehandlingsfeil.

Hvordan bli enda bedre?

Til tross for at Barnekonvensjonen og Grunnloven har sikret barn og unge sterke rettigheter fra 2014, er involvering og medvirkning av barn og unge ennå ikke en selvfølge «over alt». Kravet om *barnets-beste-vurderinger* har også møtt motstand, og har av noen vært oppfattet som at «barnet alltid vinner» og har også møtt motargumenter som «dette tar for mye tid» og «dette vil skape kringling om faktum». Dette er en oppfatning som trenger både kunnskap, korrigeringer og etablering av gode praksiser for å forsvinne. Slik er lovkravene om *barnets beste-vurderinger* et godt eksempel på lovverk med norm- og kulturdannende effekter,- her med hensyn til synet på barn som selvstendige individer med egne rettigheter. Ny barnevernslov er et godt eksempel på dette og bidrag fra forandringsfabrikken og Barneombudet har ført til mange endringer.

Alt i alt har Levanger kommune kommet langt, men vi har ennå en del å strekke oss etter.

Ett eksempel på tiltak er at alle maler for enkeltvedtak er endret og/eller er under endring for å sikre at *barnets beste-vurdering* blir gjennomført. Mange ansatte og ledere har vært på kurs i respektive særlover om *barnets beste*, men for å endre praksis er det behov for mer opplæring og er oppfølging av ansatte og ledere framover.

Barn og unge har sterke demokratiske rettigheter gjennom dagens lovverk, men lovkunnskap, lovforståelse og lov-etterlevelse krever oppfølging fra både administrativt og politisk hold.